

WM**Karta (sylabus) przedmiotu****Inżynieria Produkcji**

Studia pierwszego stopnia o profilu:

A P

Przedmiot: Podstawy termodynamiki technicznej		IP 1 S 0 3 29-0_0
Status przedmiotu:		
Język wykładowy:		
Rok: II		Semestr: 3
Nazwa specjalności:		
Rodzaj zajęć i liczba godzin:	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Wykład	30	
Ćwiczenia	30	
Laboratorium		
Projekt		
Liczba punktów ECTS:	4	

Cel przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi prawami i równaniami termodynamiki niezbędnymi do opisu maszyn i urządzeń cieplnych w tym silników cieplnych: tłokowych i turbinowych.
C2	Kształtowanie umiejętności analizy i rozwiązywania podstawowych zadań termodynamiki.
C3	Kształtowanie umiejętności pracy w zespole i jego kierowaniu na ćwiczeniach rachunkowych.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

1	Znajomość podstaw analizy matematycznej, rachunku różniczkowego funkcji jednej i wielu zmiennych, podstaw rachunku całkowego i równań różniczkowych zwyczajnych.

Efekty kształcenia

	W zakresie wiedzy:
EK 1	Student zna pojęcia stosowane do opisu stanu gazu doskonałego, półdoskonałego i rzeczywistego, zna treść i sposób zapisu podstawowych praw i równań termodynamiki.
	W zakresie umiejętności:
EK 2	Student potrafi opisać stan gazu oraz potrafi efektywnie rozwiązać podstawowe zadania termodynamiki.
	W zakresie kompetencji społecznych:
EK 3	Kształtowanie aktywnej postawy w prezentacji rozwiązań zadań w doraźnych zespołach na ćwiczeniach rachunkowych.
EK 4	Rozumie potrzebę współpracy w doraźnych zespołach powołanych do rozwiązywania zadań na ćwiczeniach.

Treści programowe przedmiotu**Forma zajęć – wykłady**

	Treści programowe	Liczba godzin
W1	Wiadomości wstępne, przedmiot, zakres i metody termodynamiki, definicje i jednostki miar.	2
W2	Układ termodynamiczny i jego otoczenie. Intensywne i ekstensywne parametry stanu. Stan równowagi termodynamicznej. Modele czynników termodynamicznych i ich własności. Prawa gazów doskonałych Boyle'a – Mariotte'a, Gay Lussaca – Charlesa, Avogadro. Gaz półdoskonały, gaz rzeczywisty.	4
W3	Termiczny opis stanu gazów doskonałych, półdoskonałych i rzeczywistych, wykres stanu p - V . Prawo Daltona i termiczny opis stanu mieszanin gazów doskonałych.	4

W4	Energia układu, energia wewnętrzna, prawo Joule'a, entalpia statyczna i entalpia spiętrzenia. Oddziaływania pomiędzy układem a otoczeniem, oddziaływania na sposób pracy i na sposób ciepła. Prace: bezwzględna, techniczna i praca umieszczenia, praca użyteczna, wykres pracy p - V . Ciepło, ciepło przemiany i ciepło właściwe, równanie Mayera. Funkcje termodynamiczne i ich właściwości.	4
W5	Bilans energii układu w warunkach równowagi termodynamicznej. Pierwsza Zasada Termodynamiki dla układów zamkniętych i otwartych, dla procesów odwracalnych i nieodwracalnych.	3
W6	Pewnik równowagi. Zerowa Zasada Termodynamiki. Pojęcie entropii. Druga Zasada Termodynamiki i jej sformułowania. Wykres ciepła T - S . Zmiana entropii w odwracalnych i nieodwracalnych przemianach energetycznych.	3
W7	Równowagowa przemiana termodynamiczna. Odwracalne przemiany politropowe gazów doskonałych i półdoskonałych, dławienie izentalpowe, interpretacja graficzna przemian na wykresach pracy i ciepła. Nieodwracalność przemian.	4
W8	Procesy sprężania gazów. Sprężarka tłokowa, sprężarki: teoretyczna, wzorcowa, rzeczywista. Sprężarka wielostopniowa.	2
W9	Zasady zamiany ciepła na pracę, prawobieżny obieg termodynamiczny. Obieg Carnota. Obiegi silników cieplnych, Joule'a, Otto, Diesla, Sabathe. Lewobieżny obieg termodynamiczny, lewobieżny obieg Carnota.	2
W10	Zagadnienie użyteczności energii. Praca maksymalna, egzergia, anergia.	2
	Suma godzin:	30
Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Wprowadzenie w tematykę ćwiczeń rachunkowych. Jednostki, przeliczanie jednostek występujących w technice cieplnej na układ SI. Zadania z zakresu równania stanu termicznego gazu doskonałego.	4
ĆW2	Zadania z zakresu równania stanu termicznego gazu półdoskonałego. Mieszanki gazów doskonałych.	5
ĆW3	Zadania z zakresu bilansów energetycznych.	4
ĆW4	Zadania z przemian odwracalnych gazów doskonałych i przemian nieodwracalnych.	5
ĆW5	Silnikowe i chłodnicze obiegi termodynamiczne.	4
ĆW6	Teoretyczna i wzorcowa sprężarka tłokowa.	4
ĆW7	Sprawdziany, kolokwium – weryfikacja efektów kształcenia i utrwalenie efektów w zakresie umiejętności. Omówienie zadań zleconych studentom do wykonania w sposób samodzielny.	4
	Suma godzin:	30

Narzędzia dydaktyczne	
1	Wykład prowadzony metodą informacyjną z uwzględnieniem problemów obliczeniowych i wykorzystaniu technik audiowizualnych.
2	Ćwiczenia audytoryjne – stanowią rachunkową ilustrację wykładów i dotyczą wybranych zagadnień obliczeniowych z poszczególnych działów.
3	Wykonywanie zadań ćwiczebnych w sposób samodzielny lub w grupach.

Sposoby oceny	
Ocena formująca	
F1	Ocena za odpowiedzi na ćwiczeniach audytoryjnych.
F2	Ocena za wykonanie zadań ćwiczebnych.
F3	Ocena za zadania zalecone studentowi do wykonania w sposób samodzielny.
F4	Ocena efektów kształcenia z zakresu wiedzy (wykłady).
Ocena podsumowująca	
P1	Ocena końcowa z wykładów na podstawie kolokwium pisemnego (testu lub w formie opisowej).
P2	Ocena końcowa z ćwiczeń na podstawie ocen cząstkowych F1-F3.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze	60
Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie np. konsultacji – łączna liczba godzin w semestrze	2
Przygotowanie się do ćwiczeń, sprawdzianów i samodzielne wykonanie zadań – łączna liczba godzin w semestrze	30
Przygotowanie się do kolokwium z wykładów – łączna liczba godzin w semestrze	8
Suma	100
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4

Literatura podstawowa i uzupełniająca	
1	Wiśniewski S.: Termodynamika techniczna. WNT, Warszawa 1999.
2	Dowkontt J.: Teoria maszyn cieplnych. PWN, Warszawa 1979.
3	Szargut J.: Termodynamika techniczna. PWN, Warszawa 1991.
4	Elwell D., Pointon A. J.: Termodynamika klasyczna, PWN, Warszawa 1976.
5	Gąsiorowski J. I inni: Zbiór zadań z teorii maszyn cieplnych. WNT, Warszawa 1972.
6	Szargut J. I inni: Programowalny zbiór zadań z termodynamiki technicznej. PWN, Warszawa 1986.

Macierz efektów kształcenia					
Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Sposób oceny
EK 1	IP1A_W01 ++ IP1A_W03 ++	C1	W1 – W10	1	F4, P1
EK 2	IP1A_U02 ++ IP1A_U09 + IP1A_U19 +	C2, C3	ĆW1 – ĆW7	2, 3	F1, F2, F3, P2
EK 3	IP1A_K03 + IP1A_K07 ++	C2, C3	ĆW1 – ĆW7	2, 3	F1, F2, F3, P2
EK 4	IP1A_K03 +++	C2, C3	W1, ĆW1 – ĆW7	1, 2, 3	F1, F2, F3, P2

Formy oceny – szczegóły				
	Na ocenę 2 (ndst)	Na ocenę 3 (dst)	Na ocenę 4 (db)	Na ocenę 5 (bdb)
EK 1	Nie potrafi wymienić pojęć stosowane do opisu stanu gazu doskonałego, półdoskonałego i rzeczywistego, ani nie potrafi wymienić treści i sposobów zapisu podsta-	Potrafi wymienić pojęcia stosowane do opisu stanu gazu doskonałego, półdoskonałego i rzeczywistego oraz potrafi wymienić treść i sposób zapisu pod-	Potrafi wymienić i ogólnie scharakteryzować pojęcia stosowane do opisu stanu gazu doskonałego, półdoskonałego i rzeczywistego oraz potrafi	Potrafi wymienić i wyczerpująco scharakteryzować pojęcia stosowane do opisu stanu gazu doskonałego, półdoskonałego i rzeczywistego oraz potrafi wy-

	<i>wowych praw i równań termodynamiki.</i>	<i>stawowych praw i równań termodynamiki.</i>	<i>wymienić i ogólnie scharakteryzować treść i sposób zapisu podstawowych praw i równań termodynamiki.</i>	<i>mienić i wyczerpująco scharakteryzować treść i sposób zapisu podstawowych praw i równań termodynamiki.</i>
EK 2	<i>Nie potrafi opisać stanu gazu i nie potrafi zastosować podstawowych praw i równań termodynamiki do rozwiązania prostych zadań.</i>	<i>Potrafi opisać stan gazu i umie rozwiązać większość prostych zadań.</i>	<i>Potrafi rozwiązać złożone zadania termodynamiki technicznej.</i>	<i>Potrafi w efektywny sposób rozwiązać wszystkie wymagane zadania oraz potrafi nawiązać do rzeczywistych problemów inżynierskich.</i>
EK 3	<i>Nie ma świadomości i nie rozumie konieczności aktywnej postawy w prezentacji rozwiązań zadań w doraźnych zespołach na ćwiczeniach rachunkowych.</i>	<i>Ma dostateczną świadomość konieczności aktywnej postawy w prezentacji rozwiązań zadań w doraźnych zespołach na ćwiczeniach rachunkowych.</i>	<i>Ma świadomość i wykazuje zrozumienie konieczności aktywnej postawy w prezentacji rozwiązań zadań w doraźnych zespołach na ćwiczeniach rachunkowych.</i>	<i>Ma pełną świadomość i wykazuje należyte zrozumienie konieczności aktywnej postawy w prezentacji rozwiązań zadań w doraźnych zespołach na ćwiczeniach rachunkowych.</i>
EK 4	<i>Nie ma świadomości i nie rozumie potrzeby współpracy w doraźnych zespołach powołanych do rozwiązywania zadań na ćwiczeniach.</i>	<i>Ma świadomość ale w niewielkim stopniu rozumie potrzebę współpracy w doraźnych zespołach powołanych do rozwiązywania zadań na ćwiczeniach.</i>	<i>Ma świadomość i rozumie potrzebę współpracy w doraźnych zespołach powołanych do rozwiązywania zadań na ćwiczeniach.</i>	<i>Ma pełną świadomość i należyte rozumie potrzebę współpracy w doraźnych zespołach powołanych do rozwiązywania zadań na ćwiczeniach.</i>

Autor programu:	dr. inż. Stefan Laskowski
Adres e-mail:	s.laskowski@pollub.pl
Jednostka organizacyjna:	Katedra Termodynamiki, Mechaniki Płynów i Napędów Lotniczych
Osoba, osoby prowadzące:	dr inż. Stefan Fijałkowski, dr inż. Anna Warmińska, dr inż. Krzysztof Nakonieczny